

लम्कीचुहा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
भल्का, कैलाली
सुदूरपश्चिम प्रदेश

नायव प्राविधिक सहायक पदको प्रतियोगितात्मक लिखित परिक्षाको लागि पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रमको रूप रेखा : यस पाठ्यक्रमको आधारमा निम्नानुसार चरणमा लिईने छ ।

क. प्रथम चरण :- लिखित परीक्षा (Written Examination)

पूर्णाङ्क :- १००

ख. अन्तर्वार्ता (Interview)

पूर्णाङ्क :- २५

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

प्रथम चरण : लिखित परीक्षा योजना (Examination Scheme)

विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न सङ्ख्या * अङ्कभार	समय
सेवा सम्बन्धी	१००	४०	वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice)	५० प्रश्न * २ अङ्क = १००	४५ मिनेट

द्वितीय चरण :- अन्तर्वार्ता (Interview)

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
सेवा सम्बन्धी	२५	मौखिक

द्रष्टव्य :

१ लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अङ्ग्रेजी अथवा नेपाली र अङ्ग्रेजी दुवै हुन सक्नेछ ।

पाठ्यक्रम इकाई	१	२	३	४	५	६	७
प्रश्न सङ्ख्या	६	१०	६	६	७	५	१०

२ यथासम्भव पाठ्यक्रमका सबै इकाईबाट प्रश्न सोधिने छन ।

३ वस्तुगत बहुवैकल्पिक प्रश्नको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।

४ बहुवैकल्पिक प्रश्न हुने परीक्षामा कुनै प्रकारको क्याल्कुलेटर प्रयोग गर्न पाइने छैन ।

५ यस पाठ्यक्रममा जेसुकै लेखिएको भएतापनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियमहरु, परीक्षाको मितिभन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।

६ प्रथम चरणको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारलाई मात्र द्वितीय चरणको अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइनेछ ।

७ पाठ्यक्रम लागु हुने मिति :- २०८१।१०।२४

(Signature)

विषय: सेवा सम्बन्धी

१. कृषि सम्बन्धी

- १.१ नेपालको राष्ट्रिय कृषि नीति
- १.२ चालू योजनामा कृषि क्षेत्रको प्राथमिकता, लक्ष्य, उद्देश्य, एवं रणनीति
- १.३ कृषि विकास रणनीति २०१५-२०३५ र यसका विशेषताहरू
- १.४ वर्तमान कृषि विभाग र अर्न्तगतका निकायहरूको संरचना
- १.५ कृषि वस्तुहरूको उत्पादनोपरान्त (Post-harvest) हुने क्षति र क्षति कम गर्ने उपायहरू
- १.६ प्राङ्गारिक कृषि र असल कृषि अभ्यास
- १.७ कृषि क्षेत्रमा बाली बीमासम्बन्धी व्यवस्था
- १.८ कृषि क्षेत्रको आधुनिकीकरण तथा व्यवसायीकरणबारे सामान्य जानकारी
- १.९ जलवायु परिवर्तन र यसले कृषि क्षेत्रमा पुऱ्याएका असर प्रभावहरू र हर न्यूनीकरणका उपायहरू

२. बागवानी

- २.१ नेपालको जलवायु क्षेत्र (Climatic Zone) र विभिन्न क्षेत्रमा गरिने फलफूल खेती
- २.२ प्रमुख तरकारी बालीहरूको उन्नत खेती प्रविधि:
 - २.२.१ आलु (Potato)
 - २.२.२ काउली समूह (Cole Crops)
 - २.२.३ फल समूह (Fruit Vegetable)
 - २.२.४ जरेबाली समूह (Root Crops)
 - २.२.५ गानो बाली समूह (Bulb Crops)
 - २.२.६ फर्सी समूह (Cucurbits)
 - २.२.७ सागपात समूह (Vegetables)
 - २.२.८ कोशे बाली समूह (Legiminous Crops)
- २.३ फलफूल बोटको प्रसारण:
 - २.३.१ विउबाट प्रसारण (Sexual Propagation)
 - २.३.२ वनस्पतिक प्रसारण (Vegetative Propagation)
- २.४ फलफूल, तरकारी, पुष्प तथा अलैंची वालीको नर्सरी स्थापना तथा व्यवस्थापन
- २.५ फलफूल बोटमा तालिम र काटछाटको महत्व र तरकारीहरू
- २.६ प्रमुख फलफूल खेती प्रविधि आँप, सुन्तला जात फलफूल, स्याउ, लिची, केरा, मेवा, भूईँकटहर, अम्बा र किवी
- २.७ वेमौसमी तरकारी खेती प्रविधिहरू
- २.८ वाली उत्पादन उपरान्तका क्षतिहरू र न्यूनीकरणका उपायहरू (उत्पादन लिने उचित समय, फलफूल पकाउने, भण्डारण, सफाइ, छनौट, क्युरिङ्ग, ग्रेडिङ्ग, मैन लगाउने, उपचार, कोल्ड चेन)
- २.९ फलफूल, आलु तरकारी, तथा मसला बालीहरूको प्रमुख जातहरू
- २.१० नेपालमा चिया, कफी, अलैंची, अदुवा र बेसारउन्नतखेती प्रविधि
- २.११ सुन्तलामा हास (Citrus Decline) समस्या तथा यसको व्यवस्थापन

(Signature)

३. कृषि प्रसार

- ३.१ कृषि प्रसार कार्यकर्ता र निजमा हुनुपर्ने गुणहरू
- ३.२ नेपालमा सञ्चालित विभिन्न कृषि प्रसार पद्धतिहरू
- ३.३ कृषक समूह गठन प्रकृया एवं समूह गतिशिलता तथा कृषि प्रसार कार्यक्रम सञ्चालन
- ३.४ कृषि सञ्चार र प्रविधि प्रसारणमा श्रव्यदृश्य सामग्री, मोवाइल एप्लिकेशन र किसान कल सेन्टर

४. बाली विज्ञान

- ४.१ नेपालको हावापानी अनुसार हालसालै सिफारिश गरिएका बालीहरू (धान, मकै, गहुँ, कोदो, उखु, भटमास, मुसुरो, तोरी) को महत्वपूर्ण जातहरू, पाक्ने अवधि, सरदर उत्पादन क्षमता, सिफारिश क्षेत्र र मुख्य विशेषताहरू
- ४.२ बिउको परिभाषा, प्रमाणिकरण तथा यथार्थ संकेतपत्र पद्धति अनुसार विउका पुस्ताहरूको नाम एवं पुस्ता जनाउने ट्यागको रंग
- ४.३ असलविउका गुणहरू, विउको गुणस्तर कायम राख्न अपनाउनु पर्ने विधिहरू
- ४.४ धान, मकै, गहुँ, उखु, मुसुरो र तोरी वालीहरूको उन्नत खेती प्रविधि

५. बाली संरक्षण

- ५.१ नेपालका प्रमुख खाद्यान्न, नगदे, तरकारी एवं फलफूल बालीका प्रमुख रोग, किरा, मुसा एवं झारपातको नाम, पहिचान, नोकसानी, लक्षण एवं रोकथाम प्रविधि
- ५.२ एकीकृत शत्रुजीव व्यवस्थापन (Integrated Pest Management) र कृषक पाठशाला
- ५.३ रोग, किरा एवं झारपात तथा यिनको प्राकृतिक शत्रु (मित्रजीव) को सर्वेक्षण, Surveillance विधि
- ५.४ मौरी पालन, रेशम किरा पालन तथा किम्बु खेतीको उन्नत प्रविधि
- ५.५ नेपालमाखेती गरिएका च्याउका प्रजाती र कन्ये, गोब्रे र सिताके च्याउ खेती प्रविधि
- ५.६ नेपालमा प्रतिबन्धित विषादीहरू, विषादीको सुरक्षित प्रयोग र विषादी अवशेष द्रुत विश्लेषण (RBPR)
- ५.७ वाली उपचार शिबिर (Plant Clinic) को महत्व र संचालन विधि

६. कृषि अर्थशास्त्र

- ६.१ माग तथा आपूर्तिको परिचय र नियम
- ६.२ बजारमुखी कृषि उत्पादन योजनाको अवधारणा
- ६.३ उत्पादन लागतको परिचय र तुलनात्मक लाभका बालीहरूको पहिचानमा यसको भूमिका
- ६.४ प्राथमिक तथ्यांक (Primary data) र सहायक तथ्यांक (Secondary data), उपयोगिता एवं तथ्यांक संकलन गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू
- ६.५ कृषिवस्तुमा मूल्य अभिवृद्धि श्रृंखला विकासको परिचय तथा महत्व

७. माटो व्यवस्थापन

- ७.१ माटोका गुणहरू
 - ७.१.१ भौतिक गुण-बनोट, बुनोट संरचना, चिस्यान
 - ७.१.२ रसायनिक गुण-माटोको प्रतिक्रिया, प्राङ्गारिक पदार्थ, कार्बन, नाइट्रोजन अनुपात
 - ७.१.३ जैविक गुण-राईजोबियम र एजोटोव्याक्टर

(Handwritten signature)

- ७.१.४ अम्लीय र क्षारीय माटोको सुधार
- ७.२ विरुवालाई आवश्यकखाद्यतत्वहरुको काम र यिनको कमी हुँदा देखिने लक्षण र रोकथामका उपायहरु
- ७.२.१ मुख्य तत्वहरु-नाईट्रोजन, फस्फोरस र पोटास
- ७.२.२ सहायक तत्वहरु-क्याल्सियम, म्याग्नेसियम र गन्धक
- ७.२.३ सूक्ष्मतत्वहरु-फलाम, तामा, जस्ता, म्याग्नेज, मोलिब्डेनम, सुहाग (बोरोन) र क्लोरिन
- ७.३ मल र मलखाद
- ७.३.१ प्राङ्गारिक मलहरु (कम्पोष्ट मल, गोठेमल, भर्मिकम्पोष्ट, सूक्ष्म जैविक मल, कुखुराको मल, हरियो मल, बायोग्यास लेदोको मल)
- ७.३.२ रासायनिक मलहरु (नाईट्रोजनयुक्त, फस्फोरसयुक्त, पोटासयुक्त, मिश्रित र यौगिक, सहायक खाद्यतत्वयुक्त, सूक्ष्मतत्वयुक्त)
- ७.३.३ मलको मात्रा निकाल्ने तरिका
- ७.३.४ मलको प्रकृति, प्रयोग समय र प्रयोग गर्ने तरिकाहरु
- ७.४ माटो जाँच सेवा :
- ७.४.१ माटोको नमूना लिने तरिका: किन, कहिले र कसरी
- ७.४.२ Kit box बारे जानकारी
- ७.५ भू-क्षय (Soil Erosion) र यसको कारण तथा व्यवस्थापन

[Handwritten signature]